

Στάση Κερκυραίων

[70.1] Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγνημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν.

[70.1] Οι Κερκυραῖοι λοιπόν βρίσκονταν σε εμφύλια διαμάχη, από τότε που ήρθαν σ' αυτούς οι αιχμάλωτοι από τις ναυμαχίες για την Επίδαμνο, αφού απελευθερώθηκαν από τους Κορινθίους, φαινομενικά με εγγύηση των προξένων για οχτακόσια τάλαντα, στην πραγματικότητα, όμως, επειδή είχαν πειστεί να φέρουν με το μέρος των Κορινθίων την Κέρκυρα. Και αυτοί, πιάνοντας (πλησιάζοντας) τον κάθε πολίτη χωριστά έκαναν (αυτά) για να απομακρύνουν την πόλη (να την κάνουν να αποστατήσει) από τους Αθηναίους.

Ανάμειξη Αθηναίων - Λακεδαιμονίων. Αποφάσεις Κερκυραίων

[70.2] Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον.

[70.2] Και όταν έφτασε ένα αθηναϊκό πλοίο και ένα κορινθιακό που

έφερναν πρέσβεις, αφού ήρθαν σε διαπραγματεύσεις, αποφάσισαν οι Κερκυραίοι να είναι σύμμαχοι με τους Αθηναίους, σύμφωνα με την ισχύουσα συνθήκη, και φίλοι με τους Πελοποννησίους όπως ακριβώς και προηγουμένως.

[70.3] Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός **i** τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) **i** ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, **i** λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν.

[70.3] Και αυτοί οι άνδρες (γιατί ήταν κάποιος Πειθίας εθελοντής πρόξενος των Αθηναίων και αρχηγός του δημοκρατικού κόμματος) σύρουν αυτόν στα δικαστήρια, κατηγορώντας τον ότι προσπαθεί να υποδουλώσει την Κέρκυρα στους Αθηναίους.

[70.4] Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει **i** αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας **i** ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· **i** ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. **i**

[70.4] Αυτός όμως, αφού απαλλάχτηκε (αθώθηκε), καταγγέλλει (αντιμηνύει) με τη σειρά του στα δικαστήρια τους πέντε πιο πλούσιους άνδρες απ' αυτούς (τους κατηγορούς του), υποστηρίζοντας ότι κόβουν τις βέργες για τα στήριγμα των κλημάτων των αμπελιών από το ιερό έδαφος του Δία και του Αλκίνου. Και ως πρόστιμο για κάθε βέργα ο νόμος επέβαλλε ένα στατήρα.

Δίκη του Πειθία

[70.5] Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων **i** διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδοῶσιν, **i** ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὄν) **i** πείθει **i** ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι.

[70.5] Και αφού αυτοί καταδικάστηκαν (να πληρώσουν πρόστιμο) και κατέφυγαν και κάθισαν ως ικέτες στους ναούς εξαιτίας της μεγάλης χρηματικής τιμωρίας, για να πληρώσουν το πρόστιμο ύστερα από συμφωνία για το ύψος του, ο Πειθίας (διότι συνέβαινε να είναι και μέλος της βουλής) πείθει (τους Κερκυραίους) να εφαρμόσουν τον νόμο.

Θάνατος του Πειθία μαζί με άλλους βουλευτές και ιδιώτες

[70.6] Οί δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστὶ, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλήν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δέ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

[70.6] Αυτοί τότε, επειδή αποκλείονταν από τον νόμο (να ορίσουν το επιδικασμένο ποσό με συμφωνία) και ταυτόχρονα πληροφορούνταν ότι ο Πειθίας επρόκειτο, όσο ακόμη ήταν μέλος της βουλής, να μεταπείσει τον λαό να θεωρεί τους ίδιους με τους Αθηναίους φίλους και εχθρούς, συνωμοτούν και, αφού πήραν μαχαίρια και μπήκαν στη βουλή αιφνιδιαστικά, φονεύουν και τον Πειθία και περίπου εξήντα άλλους και από τους βουλευτές και από τους απλούς πολίτες. Μερικοί όμως άλλοι ομοϊδεάτες με τον Πειθία, όχι πολλοί, κατέφυγαν στο αθηναϊκό πλοίο που ακόμα βρισκόταν εκεί.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον

Ο εμφύλιος σπαραγμός στην Κέρκυρα το καλοκαίρι του 427 π.Χ. αποτελεί μία από τις πιο σκοτεινές σελίδες στη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου. Όπως πολύ εύστοχα έχει επισημανθεί: «Η άποψη ότι ο πόλεμος παράγει βία και η βία πολιτικό χάος, βρίσκει την πληρέστερη έκφραση της στην Ιστορία στην τρομακτική εξιστόρηση του εμφύλιου σπαραγμού στην Κέρκυρα» (J.H. Finley, Θουκυδίδης, σ. 186).

οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν

Δεν πρόκειται για ναυμαχία που έγινε στην Επίδαμνο, αλλά στα Σύβοτα κοντά στις θεσπρωτικές ακτές. Οι Κερκυραῖοι, παρά τη βοήθεια που τους παρείχε μοίρα του αθηναϊκού στόλου, είχαν σημαντικές απώλειες. Οι Κορίνθιοι συνέλαβαν 1050 Κερκυραίους, από τους οποίους οι 800 πουλήθηκαν ως δούλοι, ενώ οι υπόλοιποι 250, που ήταν επιφανείς πολίτες, κρατήθηκαν επί πέντε ολόκληρα χρόνια με πολλές περιπολήσεις στην Κόρινθο, για να ασκήσουν, όποτε οι συγκυρίες θα το απαιτούσαν, την πολιτική τους επιρροή υπέρ της Κόρινθου.

ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι

Ασφαλώς πρόκειται για εξωφρενικό ποσό συγκριτικά προς τα απαντώμενα αλλού λύτρα. Κατά τον Ηρόδοτο (6.74) δύο μνες, δηλαδή το 1/30 του ταλάντου ήταν τα συνηθισμένα λύτρα ενός αιχμαλώτου σε ανάλογες περιστάσεις. Πολύ αργότερα ο Νικίας θα προτείνει να πληρώσει η Αθήνα όλα τα έξοδα του πολέμου στους Συρακούσιους και να δώσει ομήρους, ένα για κάθε τάλαντο που θα χρωστούσε. Πολλοί σχολιαστές αποδίδουν το

υπέρογκο αυτό ποσό των 800 ταλάντων σε προσπάθεια των ίδιων των αιχμαλώτων να κάνουν την απελευθέρωσή τους πιστευτή. Άλλοι πάλι απορρίπτουν εντελώς το αναφερόμενο ποσόν και θεωρούν ότι το συνολικό ποσόν ανερχόταν σε 800 μνες, δηλαδή 3 περίπου μνες κατά κεφαλήν, δηλαδή 300 δραχμές ή 13 τάλαντα. Για να γίνει πάντως κατανοητό το εξωφρενικό ποσόν των 800 ταλάντων, πρέπει να σημειωθεί ότι ήταν περίπου διπλάσιο των εσόδων της Δηλιακής συμμαχίας, τα οποία ανέρχονταν σε 460 τάλαντα.

Μνα: Μέτρο βάρους και νομισματικής μονάδας των αρχαίων Ελλήνων. Η αξία της, όπως είναι φυσικό, διέφερε κατά τόπους και χρονικές περιόδους.

Στατήρας: Μονάδα βάρους και αργότερα νομισματική μονάδα στην αρχαία Ελλάδα. Οι στατήρες κόβονταν από χρυσό, άργυρο και ήλεκτρο και είχαν διάφορα βάρη. Οι πιο γνωστοί στατήρες ήταν μεταξύ άλλων ο αργυρός κορίνθιος, οι χρυσοί ευβοϊκός, αττικός και μακεδονικός.

τοῖς προξένους

Είναι Κορίνθιοι, οι οποίοι με κοινή συμφωνία Κορινθίων και Κερκυραίων εκπροσωπούσαν (στην Κόρινθο) διπλωματικά τους Κερκυραίους. Στις διμερείς σχέσεις των πόλεων ίσχυε το ίδιο, για παράδειγμα ο περίφημος Αθηναίος στρατηγός Κίμων ήταν «πρόξενος» της Σπάρτης στην Αθήνα.

Κέρκυραν προσποιήσαι

Επομένως η πραγματική αιτία της απελευθέρωσής τους ήταν να προσαρτήσουν την Κέρκυρα στην Κόρινθο.

ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν

Όχι από την αθηναϊκή συμμαχία —η Κέρκυρα δεν υπήρξε ποτέ επίσημο μέλος της— αλλά από την άμεση επιρροή της Αθήνας στο νησί. Ήδη, αμέσως μετά την έναρξη του Πελοποννησιακού πολέμου, η Αθήνα είχε καταφέρει να δημιουργήσει ευνοϊκές προϋποθέσεις για την προσάρτηση του νησιού στη συμμαχία, εμπλέκοντας τους Κερκυραίους στην πρώτη ναυτική επιχείρηση της στην Πελοπόννησο (431 π.Χ.)

ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ζύμμαχοι... πρότερον

Η Κέρκυρα πριν από τα γεγονότα με την Επίδαμνο ακολουθούσε σταθερά ουδέτερη πολιτική στάση, αποφεύγοντας την ένταξή της σε συμμαχίες. Το πρόβλημα όμως με την Επίδαμνο οδήγησε τους Κερκυραίους σε σύγκρουση με τους Κορίνθιους (433 π.Χ.), γεγονός που τους ώθησε να ζητήσουν την προσχώρησή τους στην αθηναϊκή συμμαχία. Οι Αθηναίοι αρχικά απέρριψαν το αίτημα των Κερκυραίων, διότι δεν ήθελαν να παραβιάσουν τις τριακονταετείς σπονδές του 445 π.Χ. με τους Σπαρτιάτες. Συνήψαν όμως με την Κέρκυρα αμυντική συμμαχία (επιμαχία). Η έκρηξη ωστόσο του Πελοποννησιακού πολέμου κάνει τους Αθηναίους πρόθυμους να αναθεωρήσουν τη στάση τους και να προσπαθήσουν τα μέγιστα να πετύχουν την προσάρτηση του νησιού και τη διασφάλιση των συμφερόντων τους στην περιοχή. Σημαντικό ρόλο για τη μεταστροφή αυτή έπαιξε και η νευραλγική θέση της Κέρκυρας, θέση κλειδί για την επικοινωνία και το εμπόριο με τη δύση. Οι Αθηναίοι πρέπει οπωσδήποτε να ανησύχησαν από την επιστροφή των αιχμαλώτων ολιγαρχικών στο νησί και από τη συνωμοτική τους δραστηριότητα. Είναι εύκολο να φανταστούμε το πολιτικό αδιέξοδο που θα προκλήθηκε στην Κέρκυρα από την ταυτόχρονη άφιξη αθηναϊκής και σπαρτιατικής πρεσβείας. Είναι επίσης φανερό η προσπάθεια των Κερκυραίων για τήρηση ουδετερότητας απέναντι και στις δύο

αντιμαχόμενες πλευρές (Αθηναίους-Πελοποννήσιους). Η διπλωματική αυτή στάση τους, που πάντως δεν είναι εντελώς απαλλαγμένη από κάποια δολιότητα και ιδιοτέλεια, δηλώνει ακριβή υπολογισμό των συμφερόντων τους, αλλά και πολιτικό ρεαλισμό, που είναι απαραίτητος στους ανίσχυρους λαούς, προκειμένου να βγουν αλώβητοι από τις συγκρούσεις των ισχυρών. Πάντως η εξισορροπητική τους προσπάθεια, όπως θα δείξει η συνέχεια, ήταν καταδικασμένη σε αποτυχία. Οπωσδήποτε το ψήφισμα των Κερκυραίων δείχνει φιλική προς τους Κορίνθιους διάθεση και είναι το πρώτο αποτέλεσμα της δράσης των αιχμαλώτων ολιγαρχικών.

καὶ ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενος

Δηλαδή ο Πειθίας είχε μόνος του προθυμοποιηθεί λόγω των δημοκρατικών του πεποιθήσεων να εκτελεί χρέη προξένου των Αθηναίων στην Κέρκυρα. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι στις αρχαίες ελληνικές πόλεις δεν υπήρχαν, όπως σήμερα, διπλωματικοί εκπρόσωποι για τη διεκπεραίωση των διακρατικών σχέσεων.

καὶ τοῦ δήμου προειστήκει

Ο Πειθίας λόγω των φιλοαθηναϊκών του φρονημάτων ήταν αρχηγός της δημοκρατικής παράταξης στην Κέρκυρα. Η Κέρκυρα είχε ολιγαρχικό πολίτευμα διαμορφωμένο κατά το πρότυπο της Κορίνθου. Ωστόσο μέσα στα πλαίσια αυτής της μορφής πολιτεύματος λειτουργούσε υποτυπωδώς η εκκλησία του δήμου (**άλια**). Το όργανο αυτό είχε αρχικά μηδαμινή δύναμη, μετά όμως από την αμυντική συμμαχία του 433 π.Χ. με την Αθήνα ενίσχυσε σημαντικά τη θέση του στα πολιτικά πράγματα της Κέρκυρας.

ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην

Το γεγονός της παραπομπής του Πειθία σε δίκη πολιτικής σκοπιμότητας από τους αντιπάλους του ολιγαρχικούς είναι δηλωτικό του αγεφύρωτου χάσματος και της οξύτατης πολιτικής αντιπαράθεσης που θα οδηγήσει σε εμφύλια διαμάχη το νησί.

ὁ δὲ ἀποφυγὼν (ενν. τὴν δίκην) ἀνθυπάγε

Μετά την αθώωσή του ο Πειθίας σύρει κι αυτός σε δίκη τους πολιτικούς του αντιπάλους, πράξη που μαρτυρεί μικρότητα, εκδικητική διάθεση και μισαλλοδοξία.

τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας

Οι κατηγορίες του Πειθία δεν εδράζονται σε πολιτική βάση αλλά έχουν έντονο θρησκευτικό και κοινωνικό χαρακτήρα. Κι αυτό, διότι, όπως αποδείχθηκε από τη δική του αθώωση, είναι δύσκολο να στοιχειοθετηθούν καταγγελίες πολιτικής υφής. Πιθανώς οι πιο πλούσιοι από τους πολίτες είχαν την επίβλεψη του τεμένου και γι' αυτό κατηγορούνται από τον Πειθία ότι έκοβαν συστηματικά τις φούρκες, δηλαδή τους πασσάλους που στήριζαν τα κλήματα, παρά τη ρητή απαγόρευση του νόμου, είτε για να τις εμπορευτούν είτε για να τις χρησιμοποιήσουν στα δικά τους κτήματα.

Σύμφωνα με άλλη άποψη οι πλούσιοι επεδίωκαν να σφετεριστούν τα ιερά κτήματα ή έκοβαν τα κλαδιά από τις ιερές ελιές για να μπολιάσουν τις δικές τους, γεγονός που απαγορευόταν αυστηρά. Είναι πάντως γνωστό από τις κωμωδίες του Αριστοφάνη ότι οι «χάρακες» ήταν ακριβές στην αγορά και το αδίκημα της κλοπής ήταν συχνό.

τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένου καὶ τοῦ Ἀλκίνου

Ο Αλκίνοος ήταν ο τιμώμενος ως ήρωας ομηρικός βασιλιάς της Κέρκυρας.
Η θέση των δύο αυτών ιερών παραμένει άγνωστη

ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ

Πρόκειται για τον αργυρό κορινθιακό στατήρα και όχι για τον αθηναϊκό χρυσό που ισοδυναμούσε με 20 αττικές δραχμές. Οι πέντε αυτοί πλούσιοι Κερκυραίοι θα έπρεπε να είχαν κόψει πολλές χιλιάδες βέργες για να είναι το πρόστιμο τόσο δυσβάσταχτο.

πρὸς τὰ ἱερὰ καθεζομένων

Οι ικέτες ήταν πρόσωπα ιερά και απαραβίαστα και ο θεσμός της ικεσίας πανελλήνια αναγνωρισμένος. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι οι άνθρωποι που κατέφευγαν σε ιερούς χώρους (συνήθως επρόκειτο για ναούς ή βωμούς) ζητώντας άσυλο, βρίσκονταν υπό την προστασία του θεού και κάθε προσπάθεια βίαιης απομάκρυνσής τους από τον ιερό χώρο ή κακοποίησής τους λογίζοταν ως πράξη ιεροσύλη, επέφερε δε πάντοτε συμφορές στο πρόσωπο ή στην πόλη που επεδείκνυε ασέβεια προς τους ικέτες.

ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν

Οι πλούσιοι Κερκυραίοι επιθυμούσαν να πληρώσουν το πρόστιμο κατά δόσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα και όχι αμέσως, όπως όριζε ο νόμος. Από το χωρίο πάντως αυτό προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι πλούσιοι Κερκυραίοι ήταν μεγαλοκτηματίες και γι' αυτό δεν είχαν πρόχειρα τόσα χρήματα, ώστε να πληρώσουν το πρόστιμο. Είχαν όμως γενικότερα οικονομική άνεση και θα μπορούσαν να πληρώσουν σε χρόνο που θα το επέτρεπαν τα έσοδα από τα κτήματά τους.

Πειθίας... πείθει

Παρονομασία ή παρήχηση.

ἐτύγγανε γὰρ καὶ βουλῆς ὧν

Η βουλή στην Κέρκυρα ήταν κατά το κορινθιακό πρότυπο ολιγομελές σώμα, αποτελούμενο από ευπατρίδες με την ιδιότητα του ισόβιου μέλους. Υπήρχε επίσης στο νησί και το συμβούλιο των προβούλων που επεξεργαζόταν τα θέματα που θα απασχολούσαν στη συνέχεια τη βουλή. Η εκκλησία του δήμου, όπως προαναφέρθηκε, λειτουργούσε στην Κέρκυρα, αλλά είχε πολύ μικρή πολιτική ισχύ. Όμως η επιρροή της Αθήνας και η παράλληλη άνοδος νέων κοινωνικών στρωμάτων, των εμπόρων και των βιοτεχνών, ώθησαν το κερκυραϊκό πολιτικό σκηνικό σε εκδημοκρατισμό. Την περίοδο αυτή ο έλεγχος της βουλής και της εκκλησίας του δήμου φαίνεται ότι βρίσκεται στα χέρια των δημοκρατικών με αρχηγό τον Πειθία.

μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν

Πριν από λίγο οι Κερκυραίοι είχαν αποφασίσει να θεωρούν τους Πελοποννήσιους ως φίλους. Αυτή τη συμμαχία δεν τη δέχονταν οι Αθηναίοι. Οι ολιγαρχικοί λοιπόν ανήσυχοι εκτιμούν ότι ο Πειθίας θα κατορθώσει να μεταπείσει τον κερκυραϊκό λαό να ακυρώσει το ψήφισμα ουδετερότητας και να ταχθεί ανεπιφύλακτα με το μέρος της Αθήνας.

καὶ ἰδιωτῶν

Ήταν υποστηρικτές του Πειθία και μέλη της δημοκρατικής παράταξης

μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν

Πριν από λίγο οι Κερκυραίοι είχαν αποφασίσει να θεωρούν τους Πελοποννήσιους ως φίλους. Αυτή τη συμμαχία δεν τη δέχονταν οι Αθηναίοι. Οι ολιγαρχικοί λοιπόν ανήσυχοι εκτιμούν ότι ο Πειθίας θα κατορθώσει να μεταπείσει τον κερκυραϊκό λαό να ακυρώσει το ψήφισμα ουδετερότητας και να ταχθεί ανεπιφύλακτα με το μέρος της Αθήνας.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Η αντίθεση **λόγω-έργω** αποτελεί θεμελιακή αντίθεση στο έργο του Θουκυδίδη. Ποια σκοπιμότητα εξυπηρετεί η χρήση της εδώ;
2. Πώς κρίνετε την απόφαση των Κερκυραίων για τήρηση ουδετερότητας; Συζητήστε τις πιθανότητες επιτυχίας μιας τέτοιας απόφασης μέσα στο πολιτικό σκηνικό που διαμορφώνεται στην Κέρκυρα.
3. Να συζητήσετε και να αξιολογήσετε την απόφαση των ολιγαρχικών να παραπέμψουν τον κυριότερο πολιτικό τους αντίπαλο (δηλ. τον Πειθία) σε δίκη.
4. Πώς κρίνετε την απόφαση του Πειθία να οδηγήσει κι αυτός με τη σειρά του τους αντιπάλους του σε δίκη; Η απάντησή σας θα πρέπει να βασιστεί σε κριτήρια α) ηθικά και β) πολιτικά.
5. α) Προσπαθήστε να καταγράψετε τα αίτια που οδήγησαν τους Κερκυραίους ολιγαρχικούς στο πραξικόπημα, β) Ποιο φαντάζεστε ότι είναι το πολιτικό κλίμα που διαμορφώθηκε στην Κέρκυρα μετά τη δολοφονία του Πειθία και των άλλων δημοκρατικών;
6. Φανταστείτε ότι είστε ένας Κερκυραίος, απλός οπαδός των ολιγαρχικών. Ποια επιχειρήματα θα χρησιμοποιούσατε για να δικαιολογήσετε τις ενέργειες των ομοϊδεατών σας;
7. Ποια στοιχεία της αφήγησης του Θουκυδίδη στο Κεφ. 70 είναι ενδεικτικά των γενικότερων κοινωνικών και πολιτικών μεταβολών που

είχαν αρχίσει να επικρατούν στην Κέρκυρα κυρίως από το 433 π.Χ. και ύστερα; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. Με ποιους σύγχρονους όρους που αποτελούν και βασικές συνιστώσες του δημοκρατικού πολιτεύματος αποδίδονται σαφέστερα αυτές οι μεταβολές;

8. **ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν:** Για ποιους λόγους η αθηναϊκή πρεσβεία παρέτεινε την παραμονή της στην Κέρκυρα και μετά την αποχώρηση της πελοποννησιακής;

9. Να σχηματίσετε σύντομες φράσεις στη ΝΕ με τις λέξεις στασιαστής, εχέγγυο, εγγυητής, κάθειρξη, επίκειται.

10. **πόλιν (§1), ἄνδρας (§4):** Χρησιμοποιώντας ως α' ή β' συνθετικό τις λέξεις που σας δίνονται να γράψετε τρία σύνθετα ουσιαστικά από καθεμία και να σχηματίσετε αντίστοιχες προτάσεις με αυτά.

11. **εξόφληση, αποστασία, άφεση, ειρκτή, φερέγγυος, χρήμα, όρκος:** Με ποιες λέξεις του Κεφ. 70 σχετίζονται ετυμολογικά οι παραπάνω;

12. **ὑπάγουσιν αὐτόν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην (§ 3):** α) Να γράψετε την πρόταση μεταφέροντας το ρήμα σε όλους τους χρόνους της ίδιας έγκλισης και φωνής, β) να μεταφέρετε όλους τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό.

13. Να μεταγραφούν σε χρόνο ενεστώτα οι ρηματικοί τύποι που αναφέρονται στις ενέργειες των ολιγαρχικών για την κατάληψη της εξουσίας.

14. Να εντοπίσετε όλους τους τύπους αόρ. β' του κεφαλαίου και να τους γράψετε στο γ' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής στη φωνή που βρίσκονται.

15. Μπορείτε να επιβεβαιώσετε την ακόλουθη άποψη με συγκεκριμένα παραδείγματα από το Κεφ. 70;

«Ο Θουκυδίδης απομακρύνει ό,τι είναι τυχαίο και κρατάει μόνο ό,τι χρησιμεύει για να φανεί η πορεία μιας ενέργειας· και

*αντίθετα, πάλι, προσκολλάται σ' αυτή την ενέργεια χωρίς να παραμελεί κανένα της στοιχείο· μ' αυτόν τον τρόπο, η αφήγησή του φαίνεται να παίρνει τη μορφή αποδεικτικού συλλογισμού. Οι συνθήκες τις οποίες συγκρατεί είναι αναγκαίες και επαρκείς για το αποτέλεσμα στο οποίο καταλήγει. Δεν μπορούμε τίποτα να αφαιρέσουμε, τίποτα να μεταβάλουμε. Και η συνοχή που αποκτά η αφήγηση —από τις προκείμενες ως τα συμπεράσματα— παίρνει έτσι ένα χαρακτήρα αναγκαιότητας» (Jacqueline de Romilly, *Ιστορία και Λόγος στον Θουκυδίδη*, σ. 49).*